

Na skupu su učestvovali saradnici Instituta za savremenu istoriju Kosta Nikolić, koji je govorio o revolucionarnoj spomeničkoj arhitekturi u Kraljevu i okolini, i Dragomir Bondžić, koji je govorio o opismenjavanju stanovništva u tom kraju od 1945. do 1950.

Na kraju svakog radnog dana vođena je živa i interesantna diskusija, vezana uglavnom za političku istoriju socijalističkog perioda, stvaranje sećanja i revolucionarne tradicije, razloge i proceduru promene imena grada i duge teme. Na kraju je podneta završna reč, sumirani rezultati rada i najavljeno štampanje zbornika radova sa skupa.

Dragomir Bondžić

Međunarodna naučna konferencija
VEK SRPSKE GOLGOTE 1915–2015.
Kosovska Mitrovica, 18–20. septembar 2015.

U sklopu obilježavanja 100-godišnjice ratne 1915, jesenjeg sloma Kraljevine Srbije i početka albanske golgote, u Kosovskoj Mitrovici je od 18. do 20. septembra 2015. održana međunarodna naučna konferencija pod nazivom *Vek srpske golgote 1915–2015.* u organizaciji Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici. Ova velika i odlično organizovana konferencija nastala je zahvaljujući trudu članova Programskog i Organizacionog odbora. Na čelu Programskog odbora nalazili su se prof. dr Ljubodrag Dimić sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, kao predsednik i prof. dr Uroš Šuvaković, prodekan za naučnoistraživački rad Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prištini, kao potpredsednik. Na čelu Organizacionog odbora nalazio se prof. dr Marko Atlagić, predsednik Katedre za istoriju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prištini, dok je najveći dio operativnih poslova bio na sekretaru Organizacionog odbora Nikoli Dančetoviću, asistentu na Katedri za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prištini.

Na otvaranju konferencije prisutnima su se obratili rektor Univerziteta u Prištini prof. dr Srećko Milačić i dekan Filozofskog fakulteta Univerziteta u Prištini prof. dr Branko Jovanović, a pročitani su i pozdravni govori predsednika Saveza udruženja potomaka ratnika Srbije 1912–1920. pukovnika Ljubomira Markovića. Nakon svečanog otvaranja održana je plenarna sjednica na kojoj su govorili Vasilij Borisovič Kaširin sa Ruskog instituta za strateške studije (koji je predstavio rad na temu *General Mikhail Alekseev and the attempts of the Russian Empire to help Serbia in the Autumn of 1915*), Sergej Petrovič Kostrikov sa Državnog univerziteta za menadžment u Moskvi (*Опшклики в России на стратегию сербской армии – по материалам русской прессы*), Arpad Hornjak sa Univerziteta u Pečuju (*Hungarian political elite and public opinion and the collapse of Serbia 1915*) i Jelena Jurevna Guskova iz Centra za proučavanje savremene balkanske krize Instituta za slavistiku Ruske akademije nauka (*Сербия под санкциями – как это было*).

Nakon plenarnog zasjedanja rad konferencije je nastavljen po sekcijama. S obzirom na veliki broj prijavljenih učesnika i na činjenicu da se radilo o multidisciplinarnoj i jednoj od najvećih međunarodnih konferencija održanih u Srbiji u sklopu obilježavanja 100-godišnjice Prvog svjetskog rata, rad se odvijao u pet različitih

sekcija: *istorija; književnost i jezik; vojni sanitet i posledice rata (istorija i sociologija medicine, rata i marginalnih grupa, psihologija konflikta); umetnost, kultura sećanja i mediji; sociološke, politikološke i filozofske vertikale*. Rad u okviru sekcije *istorija* odvijao se kroz četiri sesije sa ukupno 37 referata. U okviru sekcije *književnost i jezik* bile su dvije sesije sa 21 učesnikom. Dvije sesije su radile i u okviru sekcija *umetnost, kultura sećanja i mediji* (sa 15 učesnika) i *sociološke, politikološke i filozofske vertikale* (sa 19 učesnika). Samo je u okviru sekcije *vojni sanitet i posledice rata* bila jedna sesija sa devetoro učesnika. Učesnici su naučnoj, stručnoj i široj javnosti ponudili nova saznanja i drugačije poglede na događaje kako iz 1915, tako i iz narednih godina i decenija. Na taj način dat je značajan doprinos poznavanju Prvog svjetskog rata, ratne 1915. godine, ali i cjelokupne srpske istorije u XX vijeku. Ukupno uzevši na Konferenciji je učestvovalo stotinjak naučnih radnika, istraživača i stručnjaka mahom iz Srbije, ali i iz Crne Gore, Bugarske, Rusije, Poljske, Rumunije, Italije, Mađarske, Turske i Republike Srpske (Bosne i Hercegovine). Među učesnicima Konferencije bio je i naučni saradnik Instituta za savremenu istoriju dr Milan Gulić koji je predstavio rad pod naslovom *Dalmatinska javnost i slom Kraljevine Srbije*.

Učesnici konferencije su se na završnoj plenarnoj sjednici okupili oko usvojenih zaključaka u kojima su naglasili da je prelazak srpske vojske preko Albanije 1915/16. godine „predstavljao jedinstven poduhvat u istoriji ratovanja“; da je u čitavom XX vijeku „srpski narod vodio isključivo odbrambene i pravedne ratove, podnoseći u njima ogromne žrtve“; da je Rusija, „zahvaljujući slovenskoj povezanosti“, tokom istorije bila „odan saveznik Srbije“; da je srpski narod tokom XX vijeka u dva balkanska i dva svjetska rata imao velike ljudske i materijalne gubitke, kao i da je gubitke podnosio i u periodima mira; da se u cilju izdvajanja Kosova i Metohije iz okvira Republike Srbije „falsifikovanjem istorije“ stvara „lažni kulturno-istorijski identitet tzv. *Kosova*“. U zaključcima je navedeno da se učesnici međunarodne naučne konferencije *Vek srpske golgote (1915–2015)* „oštro suprotstavljaju falsifikovanju naučne istine što se ogleda u pokušaju pretvaranja srpske crkvene, duhovne, materijalne i kulturne baštine na području Kosova i Metohije u tzv. *kosovsku kulturnu baštinu*, a putem prijema ove nepriznate države u članstvo UNESCO“. Upravo zbog toga data je puna podrška „diplomatskim nastojanjima Vlade Republike Srbije i drugih nacionalnih institucija da takav čin spreči“.

Milan Gulić

Međunarodna naučna konferencija
POLSKA I JUGOSLAWIA PO II WOJNIE SWIATOWEJ
(POLJSKA I JUGOSLAVIJA POSLE DRUGOG SVETSKOG RATA)
Bidgość (Poljska), 30. septembar – 1. oktobar 2015.

Plodna naučna saradnja Instituta za savremenu istoriju iz Beograda i Instituta za istoriju i međunarodne odnose sa Univerziteta Kazimira Velikog iz Bidgošća rezultirala je već trećom međunarodnom naučnom konferencijom. Na obostrano zadovoljstvo, ovo okupljanje srpskih i poljskih istoričara postaje već tradicija, za koju se nadamo da će potrajati još dugo vremena. Konferencija je otvorena 30. septembra u 9 časova izjutra, pred sam početak akademske sezone, u novoj zgradi